

Odbijen zahtev za Ganićevo izručenje

Author: Rory Gallivan

Britanski sud je ocenio da se Srbija, zahtevajući da sudi bivšem članu bosanskog predsedništva, rukovodila političkim motivima.

Piše: Rory Gallivan iz Londona (TU br. 656, 30. jul 2010.)

Bivši član bosanskog predsedništva, koji je u Srbiji optužen za ratne zločine – Ejup Ganić – oduševljeno je ove sedmice dočekan u Sarajevu nakon što je britanski sud odlučio da je zahtev za njegovim izručenjem, koji je podnela Srbija, bio politički motivisan.

Ganića je na sarajevskom aerodromu pozdravio veliki broj ljudi koji su, mašući bosanskim zastavama, proslavljali odluku koju je prethodnog dana saopštio sudija Timoti Vorkmen (Timothy Workman). Sudija je tom prilikom rekao kako smatra da su motivi srbijanskih tužilaca za Ganićevo gonjenje „imali političku, rasnu ili versku osnovu“, te da je to dovoljan razlog da se ne dozvoli njegovo izručenje.

Srbija je tražila izručenje Ganića – koji je 1. marta uhapšen u Londonu – kako bi mu sudila zbog navodnog učešća u napadu na jugoslovenske vojnike koji su na početku rata napuštali kasarne i bosansku prestonicu Sarajevo, koja je bila pod opsadom.

Optužbe protiv Ganića tiču se incidenta koji se 3. maja 1992. godine dogodio u Dobrovoljačkoj ulici, gde su kolonu kamiona Jugoslovenske Narodne Armije (JNA), napali bosanski vojnici. Samo dan ranije, JNA je zarobila bosanskog predsednika Aliju Izetbegovića.

Presuda sudije Vorkmena se u velikoj meri oslanja na ocene brojnih svedoka, koji su imali utisak da je zahtev Srbije politički motivisan, što bi značilo da Ganić verovatno ne bi dobio pravično suđenje.

Sudija je citirao prvog svedoka koji se lično pojavio pred sudom, Filipa Alkoka (Philip Alcock), koji je svojevremeno bio na čelu tima za istraživanje ratnih zločina u Bosni.

„Smatram da jeste u interesu pravde to da se zločini koji su se odigrali u Dobrovoljačkoj ulici sudski procesuiraju, ali je veoma u interesu pravde i to da se obezbedi da pred sud budu izvedeni pravi ljudi“, kazao je Alkok.

„Što se Ganića tiče, nisam u stanju da vidim ništa što bi opravdalo optužnicu protiv njega izuzev politički motivisanog procesa.“

Sudija Vorkman je napomenuo kako je ocenu da je zahtev za ekstradicijom bio politički motivisan svojim svedočenjem podržao i dr Kristijan Švarc-Šiling (Christian Schwarz-Schilling), koji je u periodu od 2005. do 2007. obavljao dužnost Visokog predstavnika međunarodne zajednice za Bosnu, kao i čitav niz eksperata za bosansku problematiku – Noel Malkolm (Noel Malcolm), Marko Hoare i Kerol Hodž (Carole Hodge).

Sudija je rekao i da je prihvatio procenu drugog bivšeg Visokog predstavnika za Bosnu, britanskog političara Pedija Ešdauna (Paddy Ashdown), koji je konstatovao da se zahtev „ticao politike, a ne pravde“.

Međutim, sudija je naveo i to da nije prihvatio Ešdaunov stav da ni trenutak u kojem je Ganić uhapšen – neposredno uoči početka suđenja bivšem lideru bosanskih Srba, Radovanu Karadžiću, koga Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) tereti za ratne zločine – „nije slučajan“.

On je rekao kako je hapšenje uglavnom proisteklo iz činjenice da je Ganić u Britaniju stigao dva dana ranije.

Sudija je kao „nepouzdana“ ocenio dokaze koje je, kao jedini svedok koga je na saslušanje pozvala srbijanska vlada, izneo Milan Petrović, zamenik tužioca pri kancelariji tužilaštva za ratne zločine u Beogradu.

„On je u svom izlaganju ocenio da Kancelarija za ratne zločine nije dobila nijednu kritiku ili prigovor onda kada je MKSJ bio spreman da joj prepusti slučajeve“, kazao je sudija Vorkmen.

„Sa zadovoljstvom saopštavam da je bilo kritika i da su zahtevi za transfer slučajeva iz MKSJ-a u Srbiju odbijani zbog iznetih rezervi.“

Srbija još nije odlučila hoće li se žaliti.

Obraćajući se novinarima izvan suda, nakon što je sudija Vorkmen odbio zahtev za njegovo izručenje, Ganić je Srbiju okrivio za „zloupotrebu sistema“, ukazujući na to da su MKSJ i sud za ratne zločine u Bosni

zaključili kako ne postoje elementi za njegovo krivično gonjenje.

„Oni prave nered na međunarodnoj sceni kako bi prikrili ratne zločine za koje su odgovorni“, rekao je on.

Njegova kćerka Emina iznela je kritike na račun sudskog procesa u Britaniji. „Nisam srećna; na ovu presudu smo čekali pet meseci“, kazala je ona.

Odluku da Ganić ne bude izručen Srbiji pozdravili su Haris Silajdžić, kao bošnjački, i Željko Komšić, kao hrvatski član bosanskog predsedništva. No, Mladen Ivanić je – kao predsednik opozicione srpske Partije demokratskog progresa (PDP) i bivši premijer Republike Srpske (RS) – izjavio da presuda predstavlja rezultat pritiska britanskih političara.

Srbijanski glavni tužilac za ratne zločine, Vladimir Vukčević, izjavio je kako „nije srećan zbog te odluke“.

Obraćajući se javnosti posredstvom prevodioca izvan zgrade suda, on je rekao da ocena sudije Vorkmena, po kojoj Ganić u Srbiji ne bi dobio pravično suđenje – „ne stoji“.

On je ukazao na to da su većina ljudi koji su u Srbiji optuženi za ratne zločine srpske nacionalnosti, a za IWPR je izjavio kako će njegova kancelarija zbog učešća u incidentu u Dobrovoljačkoj ulici nastaviti da goni 18 ljudi, uključujući i Ganića. „Taj proces je u toku“, kazao je on.

Vukčevićeve komentare o odsustvu etničke pristrasnosti pri procesuiranju ratnih zločina u Srbiji ponovila je i Ana Petrović, analitičarka za ratne zločine pri Misiji Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) u Srbiji.

Iako je odbila da se izjasni o pojedinostima vezanim za Ganićev slučaj, ona je izjavila kako „nismo utvrdili nikakvu etničku pristrasnost Kancelarije tužioca za ratne zločine – što je obično najčešća briga u vezi sa nacionalnim procesuiranjem pretežno etnički motivisanih zločina.

„Prema našim procenama, od 99 osoba – koliko ih je do sada optužila Kancelarija tužioca za ratne zločine, njih 77 su srpske nacionalnosti.“

Marko Gašić iz britansko-srpske Alijanse za mir – čiji su članovi za vreme zasedanja stajali ispred zgrade suda i nosili plakate protiv Ganića – kritikovao je presudu i sama saslušanja.

„Pred sudom su svedočili . . . pojedinci koji su aktivno sudelovali u legitimizaciji komadanja Jugoslavije – politički korektni britanski „eksperti“, koje je odbrana dovela sa ciljem da ponove antijugoslovenske stavove koje su prethodno popularizovali“, izjavio je on za IWPR.

Bivši britanski ambasador u Bosni i Srbiji, Čarls Kraford (Charles Crawford), izjavio je za IWPR kako je, uprkos tome što je slučaj Ganić pokvario odnose između dveju zemalja, „osnovni trend u odnosima njihovo poboljšanje“.

No, on je dodao i da neuspeh u vezi sa Ganićevim izručenjem znači da će se Beograd „ubuduće uzdržavati od toga da pokuša nešto slično“.

Rory Gallivan je saradnik IWPR-a.

Location: Balkans

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/odbijen-zahtev-za-gani%C4%87evo-izru%C4%8Denje>